

waarop het leven van alle richtingen zich vrij en onbelemmerd uiten kan, dan komt ons beroep op dat volksgeweten in engeren zin, ter bepleiting van die eigen denkbeelden, die onzer richting heilig zijn. Dan willen we met anderen wedijveren, om door zedelijke kracht voor ons element dien invloed op het nationale leven te herwinnen, die krachtens de laatstvoorgaande nationaliteit van ons volk, ons rechtmatig behoort. Draagt onze richting een banier, die tot op Frankrijk's omwenteling de banier der gansche natie was, we eischen dan met recht, dat ons beginsel zeer sterk zal zijn uitgesproken in de nieuwe nationaliteit, die zich vormt. Maar we vragen dit niet door dwang, niet door begunstiging noch door oogluiking, neen, zedelijk van aard moet onze invloed zijn, zal de heiligheid van ons beginsel niet worden gedeerd. En daarom wenden we ons dus tot het volksgeweten, opdat ons volk, niet meer als onmondige geleid, maar tot zelfbewustheid ontwaakt, de sympathie voor ons beginsel uitspreke, voor zoover het die draagt in het hart. Door een beroep op dat geweten willen we alle zonen onzes volks om ons vergaderen, wier leven met het onze op eenzelfde wortel bloeit. En al weten we dan, dat onze Roomsche landgenooten lijnrecht tegen ons gekant zullen blijven, dat de moderne mannen in staat en kerk uit beginsel ons beginsel zullen weerstaan, dat het hybridische geestesmengsel der mannen van het oude Nut te zeer bezonken is, om nog schifting te gedogen, nogtans leeft ons de dubbele overtuiging in het hart: Vooreerst, dat ons beroep op het volksgeweten om vrijheid en recht voor elke richting, eens door allen zal gezegend worden, omdat ze allen te goede komt, en voorts, dat zoo men ons de klem maar van den mond durft nemen en ons vrij tot het volksgeweten spreken laat, onze richting de machtigste factor blijken zal der herboren nationaliteit.

Dat men dit niet durft, hoe gaarne men ook den schijn aanneemt van het wèl te durven, is een bewijs dat men ons vreest, en die vrees een ongevraagde hulde aan de kracht die